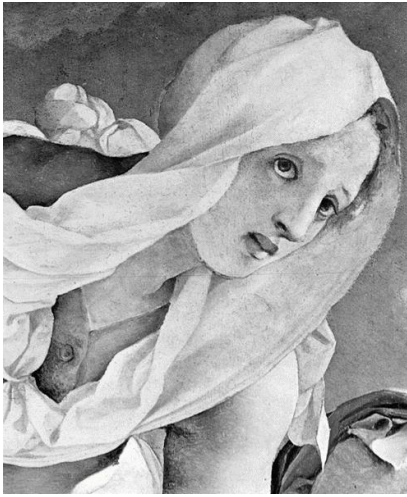

VISITATIE

Jacopo Pontormo, *visitatie*

Op deze hoogdag van Maria willen we eens op een bijzondere manier stilstaan bij Maria. Men vroeg me in een kleine evocatie de figuur van Maria en van wat men noemt 'de visitatie' op te roepen. Dat doe ik in 3 fragmenten. Eerst een gedicht van Michel van der Plas 'Anna tot Jozef', daarna is Maria zelf aan het woord en tenslotte nicht Elisabeth.

1. ANNA TOT JOZEF

ANNA, moeder van Maria,
(‘lieflijke’ betekent dat)
spreekt tot JOZEF, YOSEF,
(‘God voegt toe’ betekent dat)

*Het eten was al opgedaan.
Ik had haar driemaal moeten roepen,
had driemaal de lepel
in mijn hand gewogen.
Toen zag ik haar op de drempel staan
met nieuwe ogen,
groter, nee, kleiner, ik weet niet,
ze gaven zich uit voor duiven, o ja,
ik zag duiven achter haar sluier:
de ogen van een bruid.
Ze dorst ze haast niet op te slaan.*

*Ze zei alleen: Een bries...
er is een bries door mijn kamer
heen gegaan.
Ik weet niet waarom,
maar ik geloof dat ik ben gaan staan.
Ik dacht opeens dingen uit boeken,
ik weet niet, ik dacht aan een roos na
zachte regen.
Ik stond met die lepel in mijn hand,
van de wijs, verlegen;
dat kwam door het licht dat zij
in de kamer bracht;
dat kwam door de witte holten
boven haar blos, daar wilden
de duiven uit los.*

*En het was of achter haar huid
een vuur te trillen stond,
zoals dat bos van Mozes,
waarvan ik dikwijls las, dat brandde
zonder te verteren, in heilige grond.*

*O moeder, zei ze;
een wingerd aan de deurpost,
zachtjes bevend; breekbaar.
Er zijn dingen die
ons te boven gaan.
Er zijn grote dingen
aan haar gedaan.
God is met ons bezig,
Want als de bries haar dit
heeft aangedaan,
wat als de storm opstaat?
En als de schaduw haar al
doet verdwijnen,
wat dan wanneer het licht
eens in zal slaan?*

2. MYRIAM

MARIA, MYRIAM spreekt
(‘bemind kind’ betekent dat
of elders ‘druppel van de zee’,
of Stella Maris, ster van de zee,
of nog elders ‘bittere, rebelse’)

*Ja, een bries was het
die door de kamer ging
en daarna leek het wel of er
een bode in de kamer stond,
een gestalte, een engel,
Gabriël heet die toch
(sterke man van God),
uit het bijbelboek Daniël.*

*Ik, Myriam,
van verbijstering verlamd.
Van verbazing had ik
het heilige boek laten vallen
waarin ik aan het lezen was.
Een stem:
‘Wees niet bang, ik ben gekomen
met deze boodschap:
Je zult een baby krijgen.
Die zal je Jezus noemen,
Jesjoea, dat betekent ‘God redt’.
Hij zal zijn: zoon
van de Allerhoogste.*

*Zijn Geest zal als een schaduw
over je rusten.
En ook nicht Elisabeth
zal een kindje krijgen.’*

*En ik, Myriam, dacht:
laat het maar allemaal gebeuren.
Al ben ik nog maar vijftien.
Laat Hem, de Allerhoogste,
zijn werk maar doen.*

*Ik voel me zo licht en zo vrij.
Ik raapte het gevallen boek op
en las bij de profeet Samuël:*

*“Mijn hart juicht om de Heer.
Niemand is sterk als de Heer.
Geen rots zo sterk als onze God.
Hou toch op met jullie grootspraak,
Sla toch geen hoge toon aan.
Gebroken is de boog van de helden.
Maar wie wankelen vinden kracht.
Hij maakt kleine mensen groot.”*

3. VISITATIE

ELISABETH spreekt,
(‘ik zweer bij God’ betekent dat)

*En toen kwam Myriam op bezoek.
Zo’n, op het eerste gezicht,
breekbaar meisje van vijftien,
vastberaden, ingetogen.
Stralende ogen van geluk maar
ook alsof er al de pijn van
het komende weten in zit.
Dat je kind ook zal lijden.*

*Een hele tocht voor zo’n meisje.
Over de heuvels heen, over rivieren,
langs rotsachtige wegen.
Ze begroette me teder:
‘Sjaloom Elisabeth! Gegroet Zacharia!
Vrede aan dit huis.’*

*En plots gebeurde dit:
plotse beweging,
hier vanbinnen, in mijn schoot,
de baby, voor het eerst.
Ik de onvruchtbare oudere vrouw.
Een sprongetje zaligheid.*

*En alsof de Geest van God
door mij heen sprak riep ik uit:
'Gezegend ben jij Maria,
gezegend jouw kindje,
waaraan dank ik dit geluk,
dat de moeder van mijn Heer
tot mij komt?'*

*En toen was het
alsof MARIA zich de woorden van
de profeet herinnerend zong, Magnificat.*

*Mijn ziel prijst groot de Heer,
mijn geest verheugt zich zeer,
Want God heeft mij, geringe,
die Hem als dienstmaagd dien,
goedgunstig aangezien,
en deed mij grote dingen.*

*Van nu aan, om wat Hij,
de Sterke deed aan mij,
zullen mij zalig prijzen,
alle geslachten saam,
want heilig is zijn Naam,
Hij zal zijn trouw bewijzen.*

*Zijn arm verstoot met kracht
de groten uit hun macht,
de vorsten van hun tronen,
maar Hij maakt kleinen groot
en zal met overvloed
de hongerigen lonen.*

*Hij heeft het lang voorzeggd:
aan Israël, zijn knecht,
zal Hij genade schenken
en Hij zal Abraham*

*en al wie na hem kwam
in eeuwigheid gedenken.*

(DVK)

- Uit het gedicht 'Anna tot Jozef' van Michel van de Plas
- Hymne uit de profeet Samuël
- Magnificat van M. Jacobse